

SLOVENSKI VESTNIK

**CELOVEC
PETEK
13. JAN.
1989**
Letnik XLIV.
Štev. 3 (2426)
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Poštni urad 9020
Celovec
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Cena: 7 šil.
700 din
P. b. b.

Zborovanje Koroške enotne liste: proti ločitvi, a za Karla Smolleja

Skupni nastop na deželno-zbornih volitvah 1989 je bilo eno glavnih težišč deželnega zborovanja KEL, ki je bilo v sredo zvečer v Slomškovem domu v Celovcu. V tem smislu so delegati sprejeli platformo za formiranje širokega volilnega gibanja. S platformo, ki so jo večinsko sprejeli, pa so se distancirali tudi od ločevanja po jezikovnih kriterijih in od politikov, ki so zanj glasovali. Nadalje so delegati sprejeli izjave KEL, ki naj bi bile sprejemljive tudi za ostale partnerje platforme. Tako „KEL izrecno pozdravlja razširitev volilnega združenja tudi na druge skupine“, v zvezi s šolskim vprašanjem na dvojezičnem ozemlju Koroške pa je med drugim rečeno: „Čeprav je bil v avstrijskem parlamentu večinsko sprejet šolski zakon, ki mogoča ločevanje po jezikovnih kriterijih, se KEL jasno izreka proti vsaki šolski zakonodaji, ki predvideva ali podpira narodno ali jezikovno ločevanje v šolskem sistemu na Koroškem“.

(dalje na 2. strani)

Karavanški predor: močan vdor vode začasno ustavil gradnjo

Še prejšnji teden je bila objavljena razveseljiva vest: „Manjka le še dober kilometer predora“. Pri vrtanju pod Karavankami so na jugoslovanski strani prišli točno 3000 metrov globoko, tako da jim je preostalo le še 436 metrov do točke, kjer se bodo srečali z delavci, ki vrtajo z avstrijske strani, kjer so doslej že okoli 3000 metrov globoko, manjka pa jim samo še dobrih 600 metrov. Toda že nekaj dni kasneje so se pojavile neobvladljive težave: močan vdor vode je

ustavil vrtanje predora, na jugoslovanski strani so morali z vrtanjem začasno sploh prenehati. To pomeni, da so začetni problemi, ki so že dalj časa otežkočali napredovanje pri vrtanju, prerasli v resno zapreko, saj je močan vdor vode v nedeljo podrl čelo predora in nanesele več tisoč kubnih metrov peščenega materiala. S tem je nastala velika materialna škoda, še huje pa je, da je rok zgotovitve in odprtja tunela postal vprašljiv.

(dalje na 3. strani)

Zadovoljni v tej zimi so predvsem drsalci, trenutno imajo dosti zamrznjenih vodnih površin. Manj zadovoljni so smučarji in tekači na smučeh. Le visoko v gorah je dosti snega. Pomanjkanje snega je prizadelo tudi zimski turizem, predvsem družbe, ki upravljajo z vzpenjačami. Tudi kmetje se bojijo posledic zime brez snežne odeje in padavin. Le predstavniki občin so zadovoljniji, ker si prihranijo stroške za pluzenje in odstranjevanje snega.

Volilni boj: vsem trem strankam gre za oblast in vodilno mesto

Razprava na Koroškem, kdo bo naslednji deželni glavar oziroma katera stranka bo s katero v koaliciji določila bodočega deželnega glavarja, postaja pred deželnozbornimi volitvami vedno bolj smešna. Hkrati pa ob tej razpravi tudi postaja jasno, da gre SPÖ, ÖVP in še predvsem FP očitno samo za oblast, stvarna razprava o splošnem političnem gospodarskem in kulturnem programu pa je vse bolj v ozadju.

Razpravo o bodočem deželnem glavarju je kajpada raznetil prvi kandidat FP Jörg Haider, ki je na svojem volilnem zborovanju najavil, da hoče poseči po najvišjem političnem mestu v deželi. Ob taki napovedi pa je seveda jasno, da bi Haider za uresničitev tega cilja („Če tega ne bom dosegel, bom ostal parlamentarec na Dunaju!“) potreboval koalicijsko pomoč ene izmed večjih strank. Po zgledu mesta Celovec se

jasno ponuja koalicija z ÖVP, toda njen vodja Scheucher si še sam obeta možnost, da bi v koaliciji z FP zasedel mesto deželnega glavarja.

V tej situaciji se je razvila zanimiva razprava, saj se celo kažejo nasprotja znotraj ÖVP. Medtem ko je Scheucher za koalicijo s Haiderjem, pa mu nasprotujeta predvsem zvezni sekretar ÖVP Kuckacka in Scheucherjev namestnik Leo Uster, za katera Haider kot deželni gla-

var ni sprejemljiv.

Sama SPÖ se še ni izjasnila o možnih koalicijah, saj si Ambrozy obeta, da bo njegova stranka obdržala absolutno večino. Na splošno pa je v volilnem boju opaziti, da SPÖ in ÖVP kritične kandidate uvrščata na neizgledna mesta (SPÖ npr. Petra Kaiserja), medtem ko konservativnejši politiki (npr. Spatz v ÖVP) dobivajo sprednja mesta. Razvoj torej še nadalje drsi v desno...

PREBERITE

- 2 Napačen koncept didaktičnih delavnic
- 3 Tovarna „Obir“ ne ogroža zdravja
- 3 Negodovanje ob imenovanju Ederja
- 4 Heute im Slovenski vestnik
- 4 Slovenski oktet na turneji
- 5 Dan emigranta v Čedadu
- 6 Prireditveni koledar
- 7 V tem tednu na televiziji
- 8 Slovenski vestnik vsepovsod – Igramo za klobaso

Zanimiva razstava: „Zmaga orožja, zmaga zibelk“

Kako so nekatere ženske doživele vkorakanje Hitlerjevih čet in dobo med leti 1938 in 1945, kako danes pripovedujejo o polpretekli zgodovini?

To so temeljna vprašanja, na katera je skušala odgovoriti skupina žensk iz Salzburga z obširno razstavo in katalogom o ženskah v

nacional-socializmu. Razstava pod geslom „Zmaga orožja, zmaga zibelk“ na celovski univerzi je odprta do 31. januarja t. l.

„Drugačne Koroške“ ni mogoče snovati in uresničiti za zeleno mizo. Nastane lahko samo takrat, če se prizadeti javijo k besedi. Naša odločitev je torej, da ne bomo samo glasovali, temveč da bomo glas tudi povzdignili. Pred 12. marcem, pa tudi potem. Kako, o tem se bomo domenili

danes, 13. 1. 1989,
v Mladinskem domu,
Mikschallee 4,
Celovec.
Pričetek ob 19. uri.

Podpisniki „platforme za drugačno Koroško“ so za ta sestanek razposlali pismena vabila!

Pred današnjim zborovanjem

Vse kaže, da bodo deželno-zborske volitve letos marca spet vodili na račun slovenske narodne skupnosti. Vse stranke si bodo pripisovale zasluge za sprejetje ločevalnega šolskega zakona. Zato je skupina okrog gibanja proti šolskemu ločevanju pripravila platformo, ki naj bi omogočila široko volilno gibanje za „drugačno Koroško“, seveda brez ločevanja. V tem gibanju sodelujejo nekateri odborniki ZSO in sicer iz prepričanja, da stranke, ki so privolile v ločevanje, niso voljive. Zato so zahtevali, da naj KEL na svojem zborovanju sprejme jasno in verodostojno stališče do šolskega vprašanja. To pa zaradi tega, ker je le tako mogoče ustvariti takšno pozitivno vzdušje, ki je potrebno za volilni boj.

KEL je na svojem zborovanju sprejela predlagano platformo proti ločevanju, na drugi strani pa je hkrati podprla politiko Smolleja. V tej situaciji bo moralo zborovanje danes zvečer odločiti ali je na taki osnovi sploh mogoče sodelovanje v volilnem gibanju.

Odstop vodstva

V sredo je odstopilo vodstvo Črne gore in s tem popustilo pred dvodnevni masovni protestom v Titogradu in drugih črnogorskih mestih.

Zborovanje KEL

(nadaljevanje s 1. strani)

Delegati so potrdili tudi izjave, v katerih se zavzemajo za „notranji dialog v slovenski narodni skupnosti“, podpirajo prizadevanja za ustanovitev Slovencev ustrezne trgovske akademije, uvedbo dvojezične osnovne šole v Celovcu in za ustanavljanje dvojezičnih vrtcev. Ohranitev zdravega okolja, krepitev gospodarskih struktur na južnem Koroškem, slovenščina na televiziji in neizpolnjen 7. člen ADP so nadaljnja težišča sprejetih izjav.

Za prvega kandidata KEL pri deželnozbornih volitvah so izvolili Frica Kerta. Sledijo mu Miha Zablantnik, dipl. inž. Hanzi Mikl, prof. Jože Wakounig, Erika Wrolich in Franc Janežič.

Kot so si delegati zborovanja po eni strani prizadevali, da bi storili vse, kar je v smislu platforme za formiranje širokega volilnega gibanja, pa so po drugi strani ravnali popolnoma v nasprotju s sprejeto platformo in tudi z navedeno izjavo o šolstvu. Ko naj bi bili po dnevnem redu zborovanja glasovali o razrešnici staremu odboru in volili kandidate in vodstvo KEL, so ugotovili, da statuti predvidevajo volitve vsake štiri leta. Zato so z večino potrdili sedanje vodstvo KEL na čelu s predsednikom Karlom Smollejem. Torej so se po eni strani večinoma izrekli za platformo, v kateri je jasna postavka zavračanje ločevanja in politikov, ki so zanj glasovali, po drugi strani pa so s sklicevanjem na statut, ki pač nujno ne predvideva novih volitev, večinoma potrdili Karla Smolleja kot predsednika, pa čeprav je tudi on v parlamentu glasoval za ločitveni zakon.

Napačen načrt didaktičnih delavnic

Po nalogu Koroškega deželnega šolskega sveta je bilo jeseni 1988 na ozemlju, kjer so dvojezične ljudske šole, ustanovljenih devet didaktičnih delavnic.

Didaktična delavnica naj bi bila nova institucija, kjer bi se shajali učitelji in se dodatno izobraževali. Vsaki didaktični delavnici je dodeljen vodja in znanstveni svetovalec. Lahko bi pripomogle k izboljšanju kvalitete dvojezičnega pouka. Zanje je letno na razpolago menda tri četrt milijona šilingov. Žal pa pri načrtovanju didaktičnih delavnic dvojezični učitelji niso smeli sodelovati. Tudi njihovih pismenih predlogov Koroški deželni šolski svet ni upošteval.

Ker so načrtovali didaktične delavnice nepoznavalci dvojezičnega pouka in potreb po izboljšanju tega pouka, je prišlo do mnogih napak. Ustanavljanje se je izvajalo izključno po direktivah Koroškega deželnega šolskega sveta.

Vodje didaktičnih delavnic je določil vodja manjšinskega šolskega oddelka Franz Wiegeler, znanstvene spremljevalce pa je imenoval sodelavec centra za šolske poskuse dr. Dieter Antoni.

Učitelji, ki so bili določeni

za vodje, se v več primerih s tem niso strinjali. Zato je pri ustanavljanju prišlo tudi do večjih nesoglasij. Šole, na katerih naj bi bile urejene didaktične delavnice, je določil deželni šolski svet. Učitelje (dobili so vabila le v nemškem jeziku) je šolska oblast dodelila posameznim didaktičnim delavnicam.

O prostovoljnosti ni bilo govora!

Sedaj didaktične delavnice obstajajo in delujejo. Vsaka je prepuščena sama sebi. V glavnem povsod razmnožu-

jejo učne pripomočke, ki so primerni za učenje na igriv način. Taka učila so mnogi učitelji spoznali na seminarju pedagoškega inštituta v Tinjah jeseni 1988. Didaktične delavnice so zaenkrat še ustanove brez prave vsebine.

Že sedaj je opazna glavna, (verjetno namerna) napaka: Izbira in delokrog znanstvenega svetovalca je napačno zasnovana. Znanstveni svetovalec se ukvarja z reševanjem konfliktov, z animacijo in s pisanjem poročil. Ukvarjal pa naj bi se s spremljanjem, ocenjevanjem, preskušanjem novjših učil in metod za izboljšanje kvalitete dvojezičnega pouka in z vključevanjem dodatnega učitelja v dvojezični pouk.

Ker med znanstvenimi svetovalci ni nobenega ljudskošolskega didaktika in razen enega ne znajo slovensko, potrebnega dela niso zmožni opravljati in po krivici nosijo naslov „znanstveni“

svetovalec. Ti ljudje so kvečjemu (ne da bi za to vedeli) pridni izvajalci političnih smernic. Dosedanje izkušnje kažejo, da trenutno njihov cilj ni izboljšanje dvojezičnega pouka. Delo vseh devetih „znanstvenih“ svetovalcev naj bi opravljali vodje didaktičnih delavnic, ki so tega zmožni v vsakem oziru. Tako bi lahko prihranili najmanj četrtno razpoložljivih finančnih sredstev. Denar bi lahko uporabili za enega, vendar pravega znanstvenega svetovalca. Ta bi bil na voljo vsem didaktičnim delavnicam in naj bi smel prisostvovati tudi pouku.

Za spremembe še ni prepozno. Vendar, ali bodo dovoljene? Vsekakor bo potrebna tudi jasna izjava poslovoodečega predsednika Koroškega deželnega šolskega sveta, dvornega svetnika Karla Kircherja, ki je v polni meri odgovoren za „didaktične delavnice.“

Na Koroškem je bilo doslej ustanovljenih devet didaktičnih delavnic, ki pa še ne delujejo zadovoljivo. Tako na primer na šoli v Šmihelu pri Pliberku (slika) še ne deluje, pa čeprav so imeli že tri seje. Toda na nobeni od teh se doslej še niso zedinili za vodjo delavnice. Glede desete didaktične delavnice pa se stvar zapleta: po prvotnem načrtu in po predlogih bi jo morali uvesti na ljudski šoli v Žitari vasi. Toda šolske oblasti tega niso dovolile. Najbrž imajo za to dovolj „tehten“ vzrok. Menda jo hočejo ustanoviti v Celovcu – toda le kje, ko pa v koroškem glavnem mestu otroci nimajo možnosti obiskovati dvojezični pouk?

TRIBUNA BRALCEV

Kritično spremljati šolski zakon

K članku ravnatelja Kukovice „Le v slogi je moč“ se mi zdijo potrebne nekatere dodatne misli oz. popravki.

- „Dvojezični razredni učitelj ima 24 ur učne obveznosti“ – Dvojezični razredni učitelj ima 21 ur učne obveznosti!
- „Na mnogih dvojezičnih ljudskih šolah enojezični dodatni učitelji samostojno poučujejo v dvojezičnih razredih“ – Vem, da se to na žalost prakticira na nekaterih šolah. Toda po mojem mnenju so za to nezakonitost krivi v prvi vrsti sami ravnatelji teh šol. Nobena oblast ne more prisiliti ravnatelja, da deluje nezakonito.
- „Iz didaktičnih delavnic se izključuje slovenski jezik“ – V

naši delavnici se slovenščina ne izključuje! Res pa je, da je zaradi dodatnih učiteljev, ki ne obvladajo slovenskega jezika, pogovorni jezik pretežno nemški.

- „Odrekanje prostovoljnosti...“ – Dvojezični učitelji se prostovoljno udeležujejo didaktičnih delavnic.
- „Nedovoljevanje uresničitve predlogov dvojezičnih učiteljev“ – Na eni izmed prvih sej did. delavnice smo se skupno dogovorili za bodoči program. Predlagali so izključno učitelji.

Zdi se mi zelo važno in potrebno, da kritično spremljamo novi šolski zakon in opozarjamo na morebitne nezakonitosti. Toda pri vsem tem ne smemo pozabiti na to, kar zahtevamo od drugih – na stvarnost in objektivnost.

Hanzi Millionig
Svetna vas
LŠ Bistrica v Rožu

Na Koroškem premalo učiteljev!

Vodja šolskega oddelka Koroške deželne vlade dr. Woschitz je te dni sporočil, da na Koroškem primanjkuje ljudskošolskih učiteljev. To je utemeljil z menda rastočim številom šolarjev, s podaljšano izobraževalno dobo na pedagoški akademiji pa tudi z novo ureditvijo manjšinskega šolstva. Dejal je, da so v tem okviru sicer zaposlili dodatnih 60 učiteljev, da pa potrebe niso pokrite – predvsem pa ne bodo v naslednjem letu.

Dejansko je pomanjkanje učiteljev povzročila prav uvedba novega manjšinskega šolskega zakona. Zdaj jih nameravajo dobiti iz drugih avstrijskih zveznih dežel,

konkretno je govor o štajerskih učiteljih. S tem pa je seveda tudi pričakovati, da bo nivo znanja slovenščine še močnejše padel. V sedanji situaciji namreč le približno 20% dodatnih učiteljev obiskuje jezikovni tečaj iz slovenščine. Od učiteljev, ki bodo prišli iz drugih dežel, pa take pripravljenosti skoraj ni mogoče pričakovati. Torej se tudi napoved nadzornika Wiegelerja, da bo v kratkem času na razpolago dovolj kvalificiranih učiteljev, ne bo uresničila. To pomeni torej, da se kakovost dvojezičnega pouka v doglednem času ne bo izboljšala, temveč celo poslabševala. Škodo pa bodo trpeli otroci...

Mladi v Sloveniji so zelo kritični

V Dražgošah nad Selško dolino je bila v nedeljo tradicionalna spominska tridnev ob obletnici znane dražgoške bitke januarja leta 1942, imenovana Po stezah partizanske Jelovice. Tudi letos se je najmnogičnejše tovrstne rekreativne prireditve v zimskem času v Sloveniji udeležilo več tisoč ljudi, ki so iz različnih smeri v množičnih pohodih prišli v Dražgoše.

Zbranim je na slovesnosti spregovoril Andrej Verlič, sekretar vodstva slovenske mladinske organizacije. V nasprotju s starejšimi govorniki v prejšnjih letih je imel kratek in jednat, a zelo kritičen govor v duhu sedanjega časa in revolucionarnih stališč

mladih v Sloveniji.

„Jugoslavija je v globoki družbeni, politični in gospodarski krizi. Državljanom popuščajo živci, popuščajo jim potrpljenje. Ne samo da ne verjamejo več, tudi poslušati ne želijo več praznih obljub in laži večnih oblastnikov brez ugleda in zaupanja“, je med drugim poudaril sekretar mladinske organizacije in dejal: „Mladi v Sloveniji se borimo za oblast skupščine, za neposredne volitve, za možnost politične konkurence, za možnost izražanja različnosti. Brez tega ni napredka, ni ne svobodnega posameznika ne svobodne družbe. Borimo se za oblast, ki jo bodo nadzirali državljani in ne obratno.“

L. S.

KLAGENFURT	SO ₂	UMWELTSCHUTZ	1a	0,07
VILLACH	SO ₂	ST. MAGDALEN	1a	0,04
ARNOLDSTEIN	SO ₂	HOHENTHURN	2	0,39
RADENTHEIN	SO ₂	EVANG. KIRCHE	1a	0,05
	staub	ERDMANNSIEDLUNG		0,19
LAVANTTAL	SO ₂	JOHANNESBERG	1b	0,11
	staub	KL. ROJACH		0,18 *
	NO ₂	WOLFSBERG - PRIEL		0,20 *
RECHBERG	SO ₂	PFARRHOF	1b	0,13
FEISTRITZ/ROS.	SO ₂	JUNGER	1a	0,03

Deželna vlada ugotavlja 1. 1. 1989: Obir izpolnjuje humanomedicinske predpise!

„Obir“ ne ogroža zdravja!

Koroška deželna vlada od novega leta naprej dnevno objavlja posebno poročilo o kakovosti zraka. Ima postavljene vsega 16 merilnih naprav, ki kažejo, koliko razna podjetja onesnažujejo zrak. Eden izmed merilcev stoji tudi na Rebrici, kjer merijo onesnaževanje, ki ga povzroča tovarna celuloze „Obir“. Na deželni vladi po-

datke vsak dan tudi ovrednotijo od 1a do 5, kar ustreza zveznim predpisom. V primeru previsoke stopnje (onesnaženje v polurnem povprečju) pa so pripravili poseben sistem obveščanja prebivalstva po radiu in časopisih.

Dosedanja poročila kažejo, da v primeru tovarne „Obir“ doslej niti enkrat še ni prišlo do take stopnje one-

snaženja, da bi bila služba deželne vlade prisiljena prebivalstvo vsaj vnaprej posvariti. To je vsekakor dobro spričevalo za vodstvo „Obirja“, ki je s številnimi ukrepi znižalo stopnjo onesnaževanja na tako raven, da v nobenem trenutku ne ogroža zdravja prebivalcev v okolici.

-ma

Močan vdor vode...

(nadaljevanje s 1. strani)

Leta 1988 so na jugoslovanski strani izvrtali skoraj 1500 metrov predora pod Karavankami. Tako so upali, da bo predor predrt še pred zastavljenim rokom, to je avgusta 1989. Toda v zadnjih dneh so se začele velike težave: vedno več vode je vdiral iz vseh razpok. Najprej so s posebno cevjo, ki so jo napeljali iz predora, skušali vodo odstranjevati. Pritekalo jo je kar 170 litrov na sekundo. Ko je pritok vode v

zadnjih dneh močno narasel, tudi ta zasilni ukrep ni več pomagal. V noči s petka na soboto so morali prenehati z vrtanjem. Iz predora so tako pravočasno umaknili vse delavce in večji del opreme in tako preprečili še večjo nesrečo, saj je v nedeljo 4000 kubičnih metrov peščenega materiala zasul velik del že zvrzanega predora, voda pa je vdrla z vso silo.

Po tej nesreči so jugoslovanski graditelji takoj poklicali na pomoč tuje strokovnjake. Ker voda še vedno z

nezmanjšano močjo dere in nanaša material, so sklenili, da bodo zgornji del predora zavarovali s pregrado iz kamena v žični mreži, da bi preprečili nadaljnje zaspavanje. Kdaj bodo odstranili nanese material in nadaljevali z vrtanjem, za sedaj še ni mogoče reči. Prav tako tudi še ni mogoče oceniti škode. Ta bo največja zaradi zamud in dodatnega dela. S tem pa se bo tudi vrtanje zavleklo. To so potrdili tudi jugoslovanski strokovnjaki, saj so izjavili, da bodo za odpravo nastale škode potrebovali vsaj 4 mesece.

L. S.

Negotovanje ob izvolitvi Ederja

Izvolitev 60-letnega, konservativno usmerjenega Georga Ederja za salzburškega nadškofa je v Avstriji sprožila mnogo negotovanja. To sega celo v del avstrijskih katoliških krogov, v katerih se je ponovno vzbudilo nezadovoljstvo s sedanjo vatikansko personalno politiko in usmeritvijo. Zaradi vsebine novoletne pridige na novo imenovanega nadškofa pa se je v polemiko vključil celo zvezni kancler Franz Vranitzky, ki se je kot državnik ob sami izvolitvi še vzdržal vsakršnega vrednotenja.

Celo člani salzburškega škofovskega kolegija so se obotavljali, da bi sprejeli sklep, ki bi ustrezal „predpisu“ papeža. Janez Pavel II. je namreč v imenu Vatikana predstavil kolegiju izbor treh kandidatov, ki vsi po vrsti sodijo v tradicionalistično-

konservativni tabor. Člani kolegija so se končno odločili za Ederja samo zato, ker je med trojico na vatikanskem spisku veljal še za najmanj konservativnega. Do tega pa je prišlo celo šele potem, ko so člani škofovskega kolegija zaman poskušali vplivati na Janeza Pavla II., da bi sprejmenil spisov predlaganih kandidatov in pri tem upošteval tudi njihove predloge.

Po imenovanju Hermanna Groerja za dunajskega nadškofa in Kurta Krenna za njegovega pomožnega škofa gre pri imenovanem salzburškem nadškofu ponovno za primer papežev personalne politike mimo pomislekov dela avstrijske katoliške hierarhije in velikega dela avstrijskih vernikov, ki sedanji vatikanski politiki očitajo centralizem in odklon od smernic drugega vatikanskega koncila.

Eder sam, ki mašo pogosto bere v latinščini, pa je splošno negotovanju še dolil olja s svojimi izjavami o nujnosti ženske pokorščine, o aidsu kot „božji kazni“, o neprimernosti spolnega pouka v šolah in o tem, da je demokracija v sodobno družbo vnesla „grozljivo hlastanje po svobodi“. Protesti proti tem Ederjevim izjavam so segali od graškega škofa Weberja („ogorčen sem nad njegovim fundamentalizmom“) do kanclerja Vranitzkega, ki je dejal, da Ederjevo mnenje ne bo zamajalo demokratičnih ustanov. Zastopniki avstrijske katoliške mladine pa so zahtevali, da Vatikan, tako avstrijski kot tudi vsem drugim cerkvam v različnih državah dopušča možnost sodočločanja. Imenovanje Ederja pa smatra za hud udarec proti tem načelom.

OBZORNİK

Od ateizma k zavezništvu?

Leto 1988 je večji del Sovjetske zveze, pa tudi siceršnji krščanski svet praznoval tisočletnico pokristjanjevanja Rusije. Kremelj je presenetil ne samo patriarha Pimena in hierarhijo ruske pravoslavne cerkve, marveč tudi desetine milijonov vernikov, ki jim je – menda prvič po šestih desetletjih – pustil razmeroma polno svobodo obhajanja tega praznika. Še več: jubilej je sovjetsko vodstvo spretno izkoristilo za to, da pokaže svoj nov odnos do cerkve in vernika. Generalni sekretar CK KPSZ Mihail Gorbačov je spomladi sprejel vodstvo ruske pravoslavne cerkve in poudaril, da so verniki enakopravni državljani ter da skupaj z vsemi drugimi gradijo socializem.

ANTON RUPNIK

Konec vseh neenakosti, zapostavljanja, šikaniranja in nasilja nad cerkvijo in verujočimi?

Če gre za nasilje, potem ni dvoma, da ga je konec, tako v prvi deželi socializma kot tudi v večini njenih zaveznic, ki pa so v glavnem že prej spoznale, da politika bojevitiga državnega ateizma, prevedena v preganjanje vere in cerkve, vodi v popolno zagato.

Med kakšno Poljsko in Sovjetsko zvezo pa so v tem (kot še v marsikaterem drugem) pogledu bistveni razločki: medtem ko je katolicizem Poljakom zgodovinska identiteta in tradicionalna enotna, „državna“ religija, pa je rusko carstvo vedno živelo skoraj z več cerkvami. V današnji Sovjetski zvezi je pravoslavje zares daleč najmočnejša cerkev, zato pa so druge, manjše ne samo pomembne, marveč za Kremelj neprimerno bolj nevarne. Kajti v muslimanskem svetu se dogajajo nevarne reči in seveda vse skupaj čutijo tudi na večtisočkilometrskem prostranstvu med Zakavkazjem in Pamirjem na kitajski meji.

Na drugem koncu, v Priobaltiku in Ukrajini, je močan katolicizem, ki ima prav tako kot islam svojo

svetovno razsežnost, zlasti pa za sedež zunaj Sovjetske zveze.

Obe religiji oziroma cerkveni skupnosti sta deležni v Kremlju neprimerno večjega sumničenja kot „domače“, nacionalno pravoslavje. Če Rusom, Ukrajincem in Belorusom kot pravoslavcem dopuščajo skozi prste mnoge svoboščine, se v partijskem tisku srednjeazijskih muslimanskih republik še vedno berejo skrajno histerični napadi na vse pojave, ki dajejo slutiti razmah vere. Tu se partija nenehno bori celo proti temu, ker njeni člani in funkcionarji opravljajo muslimanske obrede. (Značilno evropski ateizem pač ne more dojeti, da je islam več kot gola religija v našem pojmovanju, da je to tudi način življenja).

V Moskvi mukoma snujejo nov zakon o vesti. Pomenil naj bi prelom z večdesetletno tradicijo nasilnega preganjanja cerkva in verujočih, zagotovil naj bi svobodo veroizpovedi in ateizma na enakopravnih temeljih. Šele s tem bo lahko Mihail Gorbačov dokončno pometel očitke in sume iz tujine zastran zapostavljanja vernikov in šele po tem bo Sovjetska zveza lahko tudi računala, da bo zahod pristal na sklic konference o humanitarnih vprašanjih v Moskvi leta 1991.

Umrli je dr. Marijan Breclj

LJUBLJANA. – V 79. letu starosti je v Ljubljani umrl član federacije in narodni heroj dr. Marijan Breclj-Miha. Rodil se je 23. aprila 1910 v Gorici v družini znanega zdravnika dr. Antona Breclja, ki je svoja sinova Marijana in Bogdana, kasnejšega Titovega osebnega zdravnika, vzgojil v naprednem in domoljubnem duhu.

Že med študijem prava v Ljubljani je Marijan Breclj pomagal organizirati napredno študentsko gibanje, ob izbruhu 2. svetovne vojne in ustanovitvi OF pa je postal član njenega vodstva. Zavzemal se je za širjenje narodnoosvobodilnega gibanja in za to, da so se vanj vključevali slovenski katoličani. Med vojno je bil tudi član

glavnega poveljstva slovenskih partizanskih enot, član predsedstva SNOS in AVNOJ, 5. maja 1945 pa je postal podpredsednik prve slovenske vlade in minister za industrijo. Zaradi svojega junaštva je bil proglašen za narodnega heroja, bil pa je tudi nosilec partizanske spomenice in drugih visokih odlikovanj. Po vojni je opravljal številne republiške in zvezne funkcije.

Proti vizumom

BONN. – Zunanje ministrstvo ZRN je zavrnilo uvedbo vstopnih vizumov za Jugoslovane. Proti uvedbi je protestiral tudi jugoslovanski zvezni sekretar za zunanje zadeve Budimir Lončar.

HEUTE
IMSLOVENSKI
VESTNIKDie Seite
für unsere
deutschsprachigen
Leser/innen

Landesversammlung der KEL: Gegen die Trennung der Schüler, Smolle aber mehrheitlich bestätigt

Eine möglichst breite gemeinsame Kandidatur bei den Kärntner Landtagswahlen war einer der Hauptberatungspunkte bei der Landesversammlung der Kärntner Einheitsliste. Die Delegierten verabschiedeten eine Plattform zur Forderung einer breiten Wahlbewegung. Mit diesem Beschluß, der mit Mehrheit angenommen wurde, distanzierten sich die Delegierten der KEL-Versammlung auch von der Trennung nach sprachlichen Kriterien und von all jenen Politikern, die für die Trennung an Südkärntens Schulen gestimmt haben. Die Delegierten beschlossen auch weitere Resolutionen: so begrüßt die KEL, daß die Wahlbewegung auch auf andere Gruppen ausgeweitet wurde. Im Zusammenhang mit der Schulfrage im zweisprachigen Gebiet aber heißt es unter anderem in einer Resolution: „Obwohl im österreichischen Parlament mehrheitlich ein Schulgesetz beschlossen wurde, welches die sprachliche Trennung ermöglicht, spricht sich die KEL gegen jede

Schulgesetzgebung aus, die eine Trennung nach nationalen oder sprachlichen Kriterien vorsieht oder unterstützt.“

Zum Spitzenkandidaten der KEL bei den Landtagswahlen wählten die Delegierten den Bleiburger Lehrer Fritz Kert, ihm folgen Miha Zablatnik, Dip. Ing. Hanzi Mikl, Prof. Jože Wakounig, Erika Wrolich und Franc Jančič.

So sehr sich die Delegierten der KEL-Landesversammlung auch bemühten, eine Plattform zur Forderung einer breiten Wahlbewegung zu ermöglichen, agierten sie auf der anderen Seite vollkommen im Widerspruch zur angenommenen Plattform und zur ebenfalls beschlossenen Resolution zur Schulfrage. Als die Delegier-

ten nämlich – wie auf der Tagesordnung vorgesehen – dem alten Vorstand die Entlastung erteilen und die Neuwahl vornehmen hätten sollen, wurde nur festgestellt, daß das Statut Wahlen nur alle vier Jahre vorsieht. Deshalb bestätigten die Delegierten mit Mehrheit den bisherigen Vorstand mit Obmann Smolle an der Spitze. Also haben sich die Delegierten der KEL einerseits mehrheitlich gegen die Trennung und gegen Politiker, die für die Trennung gestimmt haben, ausgesprochen, auf der anderen Seite aber haben sie ebenso mehrheitlich aus (un)verständlichen Gründen eine Verurteilung des politischen Auftretens von Karel Smolle mit dem formalen Hinweis auf Statutenbestimmungen abgetan...

Für ein Kärnten ohne Trennung

Alles deutet darauf hin, daß der Landtagswahlkampf auf dem Rücken der slowenischen Volksgruppe ausgetragen wird. Alle Parteien werden wohl versuchen, den Beschluß des Trennungsmodells als Erfolg auf die eigenen Fahnen zu heften. Deshalb initiierte die Bewegung gegen die Trennung der Schüler an den Südkärntner Volksschulen eine Wahlbewegung für ein „anderes Kärnten“ – freilich ohne Trennung.

Einige Ausschußmitglieder des Zentralverbandes slowenischer Organisationen arbeiten in dieser Bewegung mit, weil sie überzeugt sind, daß Parteien, die für die Trennung der Schüler gestimmt haben, nicht wählbar sind. Deshalb verlangten die

Erstunterzeichner der „Plattform für ein anderes Kärnten“, die KEL solle auf ihrer Landesversammlung eine klare und glaubwürdige Stellungnahme zur Schulfrage beschließen. Dies vor allem deshalb, weil nur auf diesem Wege jene positive Stimmung geschaffen werden könne, die für einen Wahlkampf notwendig ist.

Die KEL hat zwar die vorgeschlagene Plattform beschlossen, gleichzeitig aber auch mehrheitlich die Politik Smolles gutgeheißen. In dieser Situation werden die geladenen Unterzeichner der „Plattform für ein anderes Kärnten“ heute abend entscheiden, ob auf dieser Basis eine Zusammenarbeit im Wahlkampf möglich ist.

Frauenalltag im NS-Staat

„Sieg der Waffen, Sieg der Wiegen“ lautet das Motto der Ausstellung, die bis 31. Jänner 1989 an der UBW in Klagenfurt zu besichtigen ist. Eine Historikerinnengruppe an der Universität Salzburg versuchte mit der Ausstellung und einer Begleitbroschüre darzustellen, wie Frauen die Zeit zwischen 1938 und 1945 erlebten.

Das Konzept für die didaktischen Werkstätten falsch erstellt – viele Fehler werden sichtbar

Im Herbst 1988 wurden im Geltungsbereich des zweisprachigen Schulwesens neun didaktische Werkstätten errichtet. Sie sollten Institutionen der Weiterbildung sein, sollten zur Verbesserung der Qualität des zweisprachigen Unterrichts beitragen. Angeblich stehen 750.000 Schilling dafür zur Verfügung. Doch bei der Planung der didaktischen Werkstätten durften zweisprachige Lehrer nicht mitwirken. Vom Kärntner Landesschulrat wurden sogar ihre schriftlichen Vorschläge nicht berücksichtigt.

Bisher kam es zu zahlreichen Fehlern: Unabhängig davon, daß einige Lehrer, die zu Leitern von Werkstätten ernannt wurden, damit nicht einverstanden waren, und daß Einladungen nur in deutscher Sprache erfolgen, kann festgestellt werden, daß die

„Auswahl“ und der Aufgabenbereich der wissenschaftlichen Berater falsch konzipiert sind. Die Berater beschäftigen sich mit der Lösung von Konflikten, mit Animation und dem Schreiben von Berichten. Auf der Strecke bleiben die Erprobung neuer Lehrmittel und Methoden zur Verbesserung des zweisprachigen Unterrichtes sowie der Einbindung des Zweitlehrers in den zweisprachigen Unterricht.

Außerdem ist keiner der wissenschaftlichen Berater auch Volksschuldidaktiker, und nur einer von ihnen beherrscht die slowenische Sprache. Die Bezeichnung „wissenschaftlicher“ Berater ist nicht zutreffend, die Berater können die gewünschten Aufgaben nicht erfüllen. Bestenfalls exekutieren sie (un-

bewußt) politische Richtlinien. Es kann nicht von Maßnahmen zur Verbesserung des zweisprachigen Unterrichtes gesprochen werden.

Die Arbeit der neun „wissenschaftlichen“ Berater sollten in Zukunft die Leiter der didaktischen Werkstätten übernehmen, aber auch ein wirklicher wissenschaftlicher Berater gefunden werden, der allen neun didaktischen Werkstätten zur Verfügung stünde (dadurch könnten auch Finanzmittel gespart werden).

Für Änderungen ist es noch nicht zu spät. Vom Verantwortlichen für die didaktischen Werkstätten, dem geschäftsführenden Präsidenten des Kärntner Landesschulrates, Hofrat Karl Kircher, wäre zumindest eine klare Stellungnahme zu erwarten.

Slovenski oktet s svojim umetniškim vodjem Antonom Nanutom (četrty z leve) in povezovalcem Bogdanom Pogačnikom (tretji z leve)

Slovenski oktet gostuje

Konec minulega leta je Slovenski oktet, najbolj znan interpret slovenske (pa tudi druge) narodne in umetne pesmi, gostoval v Španiji in v Švici. V Španiji je z osmimi koncerti izvajal popularen program – dela Orlanda di Lassa, Passerella, Scandella, Gallusa, Haydna, Mozarta, Čajkovskega, Brahmsa in Griega ter priredbe ljudskih pesmi raznih narodov, od slovenskih do črnskih duhovnih. Publika je bila nad njegovim izvajanjem navdušena. Ponekod so ansambel povabili na ponovno gostovanje že v letošnjem letu, vendar bo zaradi številnih drugih koncertnih nastopov in turnej v Španiji lahko gostoval šele leta 1990.

Ti pred koncem lanskega

leta je Slovenski oktet koceriral v švicarskem Waldenburgu pri Baslu, kjer v okviru „Koncertov v Waldenburgu“ nastopajo najbolj znani vokalni in drugi ansambli. Tudi tam je bil Slovenski oktet deležen odličnih kritik, zlasti v časopisu. Tako je časnik „Baselandschaftliche Zeitung“ o koncertu med drugim zapisal: „Vsak posamezni od osmih pevcev je solist, obdarjen s čudovitim glasom, ki pa se v izenačenem skupnem zvoku vzorno prilagaja ostalim, tako da so interpretacije popolnoma enotne...“

Laskave ocene si je Slovenski oktet zaslužil tudi z nastopoma, ko smo ga lahko občudovali na Zilji in na Slovenskem plesu.

Kosovelove pesmi v nemščini

Koroški Slovenci v veliki meri v slovenski kulturni prostor posredujejo dosežke sodobne avstrijske književnosti. Obratno pa se to dogaja le poredkoma. Zato smo tem bolj veseli, če lahko zabeležimo tak založniški dogodek. Pri Založbi Wieser je namreč izšla sicer drobna, a zato tem bolj pomembna izdaja pesmi Srečka Kosovele, ki jih je v nemščino prevedel Ludwig Hartinger. Izbor je sicer skop, saj gre le za okrog petnajst pesmi, vseeno pa je posrečena predstavitev Kosovelove poezije nemškemu bralcu. Poleg tega so pesmi objavljene tudi v izvirniku, tako da ima slovenski bralec možnost primerjave prevoda.

Moramo reči, da je Hartinger opravil svoje delo

zelo dobro, čeprav sem pa tja nekateri verzi zvenijo pretrdo, prozaično. A Kosovelova lirika je včasih težko prevedljiva, zato so take rešitve opravičljive.

Drobno zbirko je preprosto, a okusno opremil Matjaž Vipotnik in je že sama po sebi vabljiva. Kupiti jo je mogoče tudi v obeh slovenskih knjigarnah v Celovcu, posamezni izvod pa stane 98 šilingov.

Ob tej priložnosti bralce obveščamo, da bodo danes na sedežu Društva slovenskih pisateljev v Ljubljani predstavili novo knjižno izdajo Založbe Wieser. V njej gre za drami dveh vodilnih slovenskih dramatikov, Rudija Šeliga (Volčji čas ljubezni) in Dušana Jovanovića (Jasnovidka ali Dan mrtvih).

Po božičnih počitnicah je spet izšla nova številka Mladega roda (5/6) tekočega letnika; izdaja ga društvo „Mladi rod“, ureja pa uredniški odbor na čelu s Tomazem Ogrisom.

Kot je znano, je Mladi rod namenjen za uporabo na dvojezičnih ljudskih in glavnih šolah ter za slovenski jezikovni pouk na nižji stopnji srednjih in višjih učnih zavodov. Za branje pa ga priporočamo tudi vsem drugim bralcem; naročite ga lahko na naslovu: „Mladi rod“ poštni predal 210, 9021 Celovec/Klagenfurt.

Dan emigranta v Čedadu

Preteklo nedeljo so v gledališču Ristori v Čedadu priredili tradicionalni Dan emigranta. To je velika kulturna manifestacija, na kateri beneški Slovenci z masovno udeležbo in obsežnim kulturnopolitičnim sporedom izpričujejo svojo narodno identiteto. Dan emigranta je tudi priložnost, ko beneški Slovenci zahtevajo svoje narodnostne pravice, zato so kot prireditelj nastopale slovenske organizacije videmske pokrajine, pokroviteljstvo pa je prevzela čedajska občina.

V kulturnem delu so nastopili skupina Rezija in pesnica Silvana Paletti ter Beneško gledališče, ki se je predstavilo s komedijo Adriana Gariupa Preklet computer. Kulturni spored, ki ga je številno občinstvo navdušeno sprejelo, je bil na visoki ravni.

Na prireditvi je bil glavni govornik Pavel Petričič, ki je nastopil v imenu slovenskih organizacij. V svojih izjavah je orisal zgodovino beneških Slovencev, ki so se zaradi pomanjkanja možnosti zaposlitve v rodni Reziji množično odseljevali v tujino, pa tudi dejstvo, da

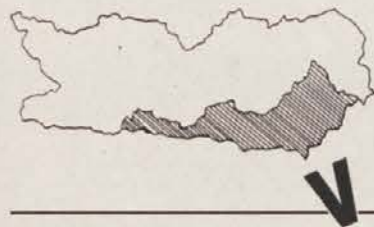
oblasti beneškim Slovencecem niso priznavale nikakršnih narodnostnih pravic. A kljub temu niso klonili tujemu pritisku, zato je Petričič dejal, da je Dan emigranta v prvi vrsti posvečen slovenski kulturi, ker je problem kulturne identitete za beneške Slovence zelo pomemben, saj je v bistvu tudi idejni program Slovencev v Videmski pokrajini, ki ga z raznimi pobudami skušajo dopolnjevati s politično in kulturno vsebino. Ob tem je naglasil, da v Benečiji delajo avtonomno in enotno. Razvija se gospodarsko jedro, razvija pomembno združništvo. Ob tem pa se v mnogih krajih razvija tudi kulturna dejavnost, pri čemer ima velike zasluge predvsem mladina. Z zadovoljstvom je Petričič ugotovil, da to dejavnost priznavajo tudi občine in pokrajine, da pa imajo zasluge za varovanje slovenske kulturne identitete prav slovenska društva v tej pokrajini. Velikega pomena je tudi, da je v Špetru zdaj šola, kjer se 40 otrok uči tudi slovenski jezik na osnovi proste izbire staršev. Zato je zavnil trditve nekaterih, da v Benečiji nikoli ni

Pavel Petričič

bilo Slovencev. Govornik se je v imenu slovenskih društev videmske pokrajine obrnil na oblasti, naj podprejo beneško šolo in prizadevanje beneških Slovencev, dokler odgovornosti za rešitev tega vprašanja ne bo prevzela država.

Na prireditvi je bil prisoten tudi župan čedajske občine Giuseppe Pascolini, ki je v svojih pozdravnih besedah naglasil zasluge beneških Slovencev za razvoj te regije, in socialistični poslanec Gabriele Renzulli, ki je priznal, da je bilo leto 1988 za manjšino negativno, ker je zakon o zaščiti običal na ravni predlogov in ker ministrstvo noče priznati špetske šole. Povedal pa je, da bo skupaj z drugimi poslanci o tem vprašanju nastopil v Rimu s tozadevnimi predlogi.

V ZRCALU

Skrb za delo s koroško mladino

CELOVEC. – Deželni mladinski referat pri Koroški deželni vladi je predstavil svoj načrt dela z mladino v letošnjem letu. O tem sta spregovorila deželni glavar Ambrozy in pristojni vodja referata dv. sv. dr. Adlasnig.

Načrt je zelo obširen, deželni glavar pa je pouda-

ril, da bodo mladinska vprašanja in delo z mladino vzeli zelo resno in ga postavili v središče diskusije, torej v vsa področja javnega življenja. Tako bodo skušali ugoditi vsem težnjam mlade generacije, zlasti tam, kjer se ta srečuje z največjimi problemi, posebno pri uveljavljanju v javnosti, pa tudi v mednarodnih kontaktih, varstvu mladine v prometu, delu na področju kulture, športa in družabnosti. V delo z mladino bodo vključili tudi mestne in občinske forume. Za to dejavnost je predvidenih 10 milijonov šilingov.

Občina najema samostan

DOBRLA VAS. – S 1. januarjem 1989 je občina Dobrla vas postala praktično lastnica samostana. Za dobo 40 let ga je namreč najela od šentpavelskega samostana, letno pa zanj plačuje simbolično najemnino v višini enega šilinga. Pogajanja o tem najetju so trajala več let, vendar je občina prostore deloma uporabljala že doslej. Edina težava in slaba stran: samostan v Dobrli vasi bo treba temeljito obnoviti. Kljub temu pa je občina pogodbo podpisala, saj želi samostan uporabljati tudi po poteku pogodbe.

Center visoke tehnologije?

CELOVEC. – Če se bodo uresničile želje nekaterih občinskih predstojnikov mesta Celovec, bo deželno glavno mesto septembra postalo center visoke tehnologije. Vsaj tako naznanja evropski tehnološki forum, ki bo jeseni potekal v Celovcu. V ta namen je mestni senat že razpravljal o finančni podpori tej prireditvi. Še ta mesec pa bo zasedanje turistično-propagandnega združenja „Gradec-Trst-Ljubljana-Celovec“.

Predavanja za naše kmete

TINJE. – Kmečka izobraževalna skupnost te dni organizira vrsto predavanj za koroške kmete. Danes bo v Tinjah seminar o aktualnih vprašanjih ovčereje (predavata mag. dipl. inž. Kompan in inž. Jury), v torek, 17. 1. pa bo pravtako v Tinjah šolanje za sodelavce KIS. Zanimiva bosta predavanja in razstava o sadju. Dipl. inž. Franc Lomberger bo 20. 1. (Tinje, 20. ura) predaval o sadnih sortah, ki so primerne za gojenje na južnem Koroškem, te pa bodo na ogled 20. in 21. januarja v kletni dvorani kmečke zadruge v Globasnici.

Plesni tečaj

PLIBERK. – Pliberški časopis in Posojilnica-Bank Pliberk vabita odrasle in mladince na plesni tečaj, ki ga bo vodil znani plesni učitelj Gregor Krištof. Prvo srečanje bo v nedeljo, 15. januarja ob 16. uri pri Florianu v Vogrčah.

Protiatomsko partnerstvo občin

LABOT. – Koroška iniciativa za področje Alpe-Jadran brez atomskih naprav je na zasedanju v Labotu sprejela tudi svoj delovni program za prihodnje mesece. Tako namerava v naslednjem času opraviti vrsto pogovorov z deželnimi politikami. Od njih hoče doseči, da bi se koroški deželni zbor zavzel za ukinitve jedrske elektrarne v Krškem, za kar so že zbirali podpise in vložili petico. V ospredju pa je tudi razprava o vojaških oporiščih v Furlaniji-Juljski krajini, kjer so nastanjene vojaške baze NATO pakta, ki razpolagajo z atomskim orožjem. Da bi se tudi tu kaj premaknilo na boljše, želi iniciativa spodbuditi partnerske občine iz Slovenije, Furlanije-Juljske krajine in Koroške, da bi prispevale k temu, da bi atomske naprave (elek-

trarne in vojaška oporišča) opustili. Februarja pa iniciativa načrtuje srečanje, na katerem bi razpravljali o tem, kako bi Sloveniji lahko pomagali pri ukinitvi delovanja JE Krško.

OGLASA

Iščem zanesljivo gospo za varstvo eno-letne deklice od junija dalje; med tednom naj bi stanovala v hiši, če nima lastnega avtomobila. V poštev pride tudi družina/dnevna mamica, kamor hčerko lahko oddam preko dneva (iz okolice: Sinča vas, Dobrla vas, Škocijan, Tinje, Velikovec). Javite se prosim po telefonu 04232/89204.

Zdravje – kdo želi brošuro Zdravljenje z močjo misli? Interesenti jo lahko naročijo pri Universelles Leben, Moosstr. 14, 5020 Salzburg.

Stanko Wrulich 50-letnik

Te dni je Stanko Wrulich praznoval 50. obletnico življenja. Je torej v najboljših letih, ko je že prehodil mladost, ustvaril družino in dom in je vsestransko prisoten tudi v javnem, zlasti pa kulturnem življenju. Stanko je že kot mlad fant pel v pevskih zborih radiškega društva, zdaj pa je že dolga leta zborovodja na Radišah in tako uspešno nadaljuje delo očeta Šimana, ki je pred njim skrbel za pevsko dejavnost prosvetnega društva Radiše.

Stanko Wrulich je več let vodil tudi pevski zbor SPD „Gorjanci“ v Kotmari vasi, aktiven pa je tudi kot član nadzornega odbora Slovenske prosvetne zveze. V njenem imenu mu je čestital predsednik Tomaž Ogris. Z ženo Marijo, ki je tudi praznovala svoj življenjski jubilej, sta tudi otroke vzgojila v dejavne člane naše narodne skupnosti. Obema želimo še mnogo zdravih in uspešnih let v zasebnem, poklicnem in kulturnem življenju na Radišah, kjer imata svoje domače ognjišče.

Slovenj Gradec slovi po svojem Umetnostnem paviljonu, v katerem potekajo razstave z mednarodno udeležbo. Zdaj imajo v Slovenj Gradcu tudi prodajno galerijo, katere lastnik je Niko Kolar, ki ga poznamo kot pisatelja, umetnostnega izvedenca in kulturnega organizatorja.

V Galeriji Kolar, ki je odprta od torka do petka od 9. do 12.30 ure in od 15.30 do 19. ure, ob sobotah pa od 9. do 12.30 ure, je mogoče kupiti dela znanih likovnikov

GALERIJA

kot so Boljka, Jagodič, Mihelič, Pečko, Tisnikar, Stojanovič in drugi.

Obisk galerije seveda ni povezan z obveznim nakupom, vsak obiskovalec pa je ob tem deležen strokovne razlage del posameznih umetnikov.

Prodajna razstava pri Joklnu in v Mohorjevi

V prejšnji številki smo na kratko poročali, da so v kulturni taberni „Pri Joklnu“ v Celovcu odprli prodajno razstavo slik, ki so jih umetniki podarili v podporo glasbeni šoli. Razstavo sta organizirali obe osrednji kulturni organizaciji, Slovenska prosvetna in Krščanska kulturna zveza. K temu dodajamo, da je del teh

slik zdaj razstavljen tudi v galeriji Mohorjeve knjižarne. Tako imajo kupci možnost ogleda slik na dveh mestih. Priporočamo, da jih kupite, saj bo vsak nakup podpora glasbeni vzgoji naše mladine. Na spodnjem posnetku je akvarel domačega umetnika Čertova, ki je med darovalci umetniških del.

Datum	Kraj	PRIREDITVE	Prireditelj
Petek 13. 1. 9. - 16.00	Katoliški dom prosvete, Tinje	SEMINAR O AKTUALNIH VPRAŠANJH OVČJEREJE Predavatelj: mag. dipl. inž. Drago Kompan in inž. Jury.	Kmečka izobraže- valna skupnost
Sobota 14. 1. 19.30	gostilna pri Tišlarju, Šentjanž	NOVOLETNI KONCERT Sodelujejo: Šentjanški tamburaši, Trio iz Roža, MoPZ Valentin Polanšek	Slovensko prosvetno društvo Šentjanž
Sobota 14. 1. 20.00	pri Šoštarju, Globasnica	16. Podjunski ples igra: ansambel Henček iz Novega mesta.	Slovensko kulturno društvo Globasnica
Sobota 14. 1. 19.00	gostilna pri Mežnarju, Kotmar vas	DISKUSIJSKI VEČER in srečanje s člani Odbora za varstvo človekovih pravic v Sloveniji Bojanom Korziko in Bojanom Finkom. Diskusijo vodi prof. Jože Wakounig.	Slovensko prosvetno društvo Gorjanci
Petek 14. 1. 20.00	kulturni dom na Radišah	13. RADIŠKI PLES Za ples igra: Zmeda iz Sentprimoža	Slovensko prosvetno društvo Radiše
Nedelja 15. 1. 16.00	pri Florijanu v Vogrčah	PLESNI TEČAJ Za odrasle in mladince Vodi: plesni učitelj Gregor Krištof (tečaj traja 10-krat 2 uri)	Pliberški časopis Posojilnica-Bank Pliberk
Torek 17. 1. 9. - 16.00	Katoliški dom prosvete, Tinje	ŠOLANJE ZA SODELAVCE KMEČKE IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI predavatelj: dipl. inž. St. Domej, mag. H. Madritsch in dipl. inž. H. Mikl	KIS in Sodalitas
Sreda 18. 1. 19.00	kapela pri Zavodu šolskih sester, Šentpeter	KONCERT ZA ORGLE IN STROBENTO Nastopa: Stanko Arnold (trobenta) in Maks. Strmčnik (orgle).	Zavod šolskih sester v Šentpetru, Katoliška prosveta KD Peter Markovič
Petek 20. 1. 20.00	v kletni dvorani kmečke zadruge, Globasnica	PREDSTAVITEV PRIMERNIH SADNIH SORT ZA JUŽNO KOROŠKO Predavatelj: dipl. inž. Franc Lomberger.	KGZ Globasnica, Pliberk, Dobrla vas, Železna Kapla KIS in Sodalitas.
20. 1. 21. 1.	v kletni dvorani kmečke zadruge, Globasnica	RAZSTAVA SADNIH SORT	
Petek 20. 1. 20.00	nad menzo celovške univerze, Celovec	MOLLIES + DYNAMO URFABR Veselica z rock glasbo	pro Unikum
Sobota 21. 1. 19.30	Kulturni dom Danica, Šentprimož	17. PLES DANICE Za ples igra: ansambel Zmeda	Slovensko prosvetno društvo Danica
Nedelja 22. 1. 14.30	farna dvorana, Šmihel	ZGODBA O LEVI GOSKI premiera lutkovne igre Nastopajo: Lutkarji KPD v Šmihelu	Katoliško prosvetno društvo Šmihel
Torek 24. 1. 19.00	Posojilnica Velikovec (2. Maistr. 10)	NAŠA ZGODOVINA Spored: dr. Teodor Domej; Krajevna zgodovina Velikovca s posebnim ozirom na novejšo zgodovino; dv. sv. dr. Valentin Inzko: Zgodovina koroških Slovencev od leta 1918 do danes. Mohorjeva knjigarna bo pripravila izbor knjig na temo 1938 - 1988	Prosvetno društvo Lipa v Velikovcu
Sobota 28. 1. 20.00	pri Svetlju v Plešerki, Hodiše	HODIŠKI PLES Za ples igra: ansambel Marela	Slovensko prosvetno društvo Zvezda
Petek 27. 1. 20.00	velika dvorana Doma sindikatov, Celovec	GIMNAZIJSKI PLES Igrata: ansambel Agro-pop in Fantje treh dolin	Maturanti Zvezne gimnazije za Slovence
Sreda 1. 2. 19.30	javni študio ORF, Celovec	SLOVENSKI KULTURNI PRAZNIK ob 90-letnici rojstva Pavla Kernjaka Nastopajo: MePZ Mojce, MoPZ Kočna, Vaščani pojo Slavnostni govornik: Radovan Gobec.	Slovenska prosvetna in Krščanska kultura zveza

Na Radišah in v Šentprimožu

bosta pevki ansambla
„Zmeda“ Marija in Marjana
spet prepevali obiskovalcem
radiškega in plesa Danice. Po
Slovenskem plesu je Zmeda
še kar naprej zasedena.

Rešitev nagradne križanke

V božični številki Slovenskega
vestnika smo objavili nagradno
križanko. Danes objavljamo pra-
vilno rešitev, prihodnji torek pa
bomo objavili tudi nagrajence.

KINO

Sobota 14. 1. 19.30	farna dvorana Šentjakob	TEVŽEJ 16 mm film, črno-bel, 20 min.	Slovensko prosvetno društvo Rož in projekt „Tevžej“
Nedelja 15. 1. 19.30	Kulturni dom Dobrla vas	TEVŽEJ 16 mm film, črno-bel, 20 min.	Slovensko prosvetno društvo Srce in projekt „Tevžej“

RAZSTAVE

Celovec

Kärntner Landesgalerie (od 7. 12. do 29. 1. 89)
– Posebna razstava – Maria Lassnig, akvareli.

Galerie 61 (11. do 31. 1.) – **Franz Motschnig**/
Fallsüchtiger Strich, risbe '88.

Univerza Celovec (11. do 31. 1.) – „Sieg der
Frauen, Sieg der Wiegen“ – O življenju žensk
pod nacionalsocializmom. Organizatorji: Refe-
rat za ženska vprašanja pri visokošolski zvezi.

Tinje

Galerija Tinje (od 13. 1. do 15. 2.) – Z. Naber –
akvareli.

Ljubljana

Narodna galerija (do 15. 1. 89) – Mednarodna
razstava „Pota k moderni in Ažbetova šola v
München“ – Razstava je odprta vsak dan razen
ponedeljka od 10. do 19. ure.

Prodajna razstava za glasbeno šolo

- v Mohorjevi knjigarni (do 18. 1.) in
- Kulturni taberni Pri Joklnu (do začetka
februarja)

Galerija Mohorjeva knjigarna (od 20. 1. do 24.
2.) – Bojan Golja – Iz mojega vrta – linorezi, gra-
fike. Otvoritev v petek, 20. 1. ob 18.00.

KAROLINA KOLMANIČ Izzvenela je pesem

„Na, to je za vaju,“ je govoril
z vedrim glasom in porinil
kuverto pred njo.

„Kaj pa je to?“ je ostrmela
vsa vzhičena in izvlekla trde
papirje.

„Tvoje, se pravi, vajino, za
avto.“

Boljščala je v brata. V velikih
očeh so se prižgale iskricke in
usta so se razleza v neoprede-
ljiv smeh sroče ali preseneče-
nja.

„Andrej, saj, saj se vam je
zbledlo!“ je vzkliknila in ga sti-
snila za obe roki.

„Ne, ne! Zato boš morala
večkrat domov, vsaj vsakih štiri-
rinajst dni.“

„Kako me morete zalagati in
razvajati z vsemi dragoceno-
stmi? Saj to ne gre!“

„Naš hišni svet je sklenil kot
vedno. Prodali smo plemen-
sko telico in oče se je odrekal
novemu traktorju.“

„Takšne žrtve pa ne bi žele-
la. Ja, moram sploh poskusiti,
če znam voziti. Upam, da moj
izpit še ni zastaral, vožnja pa
bo še škripala.“

„Tu imaš denar za registraci-
jo. Lepo si vse uredila. Pre-
izkušnja velja samo še jutri.
Tako, hitro v avto, naj še preve-
rim tvoje vozniške veščine.“

„Bojim se, da boš grdo razo-
čaran.“

„Upam, da ne bova za prvim
ovinkom v jarku.“

Andrej je spil svoj mali bri-
zganec in se odpravil k vratom.

„Počakaj, da si oblečem
vetrovko! V avtu moram biti

športno opravljena. Igorja bom
pobrala kar na dvorišču.“

„Mami, čakaj! Kam se pelje-
ta?“

„Pridi, sinko! Poglej, avto
imaval!“

„Stričev je.“

„Ne, zdaj je najin. Podarila
sta ga stara mama in ata.“

„A res! Naju boš ti vozila,
mami?“ je vprašal s sijočimi
očmi.

„Čakaj, stric mi bo pokazal
in potem se bova pogovarja-
la.“

„Veš, vse lepo, počasi pre-
vidno,“ jo je učil in ji gledal pod
roke.

„Čisto novo pečeni šofer pa
tudi nisem. Izkušnje že imam,“
mu je pomežiknila.

„Ja, tiste v sosedovi ograji z

novo stoenko ne bova štela,“
jo je opomnil in še skrbno
spremljeval vsak njen gib.

„Dobro, še kar gre. Tako, da.
Jutri pa ga registriraj in v nede-
ljo še prikaži doma.“

„Mami, saj si res šofer,“ je
vzkliknil Igor in se zibal med
njima stoječ pred zadnjim se-
dežem.

„Kam pa zdaj, gospod?“

„Menda na postajo, ali kako
misliš, da bom prišel domov.“

„Vlaka nimaš, na avto te
odpeljem.“

„Za začetnico si kar zaneslji-
va,“ jo je pohvalil, ko je zavila
proti avtobusni postaji.

Resno se je zazrla v brata in
mu naročala:

„Andrej, povej doma, da se
jim iskreno zahvaljujem in tebi
tudi. To je zaenkrat vse. Žal mi
je, da več najbrž nikoli v življe-
nju ne bom mogla dati.“

Zahlipala je in v notranjih
očesnih kotičkih in na gostih
temnih trepalnicah se je nekaj
zasvetlikalo.

„Že prav, že prav. Samo
srečno in veselo se vozita.“

Sredi maja je, kakor vsak
teden vsaj enkrat, poklical Dra-
go. Tokrat je skrivnostno vpra-
šal:

(dalje prihodnjič)

SLOVENSKI VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih
organizacij na Koroškem, 9020 Celovec,
Tarviser Straže 16. Uredništvo in uprava:
9020 Celovec, Tarviser Straže 16, tel.
(0 463) 51 43 00-30/31/32/33/34, teleks
171 61000 Ljubljana. Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec.
Zastopstvo za Jugoslavijo: ADIT-DZS, Kardeljeva c. 8/II, p.p. 171 61000
Ljubljana. Letna naročnina: 370 avstr. šillingov; za Jugoslavijo 3.600.000
dinarjev. Oglasi: 1/1 stran 12.000 avstr. šillingov, za Jugoslavijo 3.600.000
dinarjev.

TV AVSTRIJA 1		TV AVSTRIJA 2		TV LJUBLJANA		V TEM TEDNU NA TELEVIZIJI				
PE 13. 1.	10.30 Ljubezen, ples in 1000 popevk; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Akti XY – nerešeni; 23.05 Aktualno; 23.10 Če izgubimo svojo ženo in osvojimo prijateljico; 0.35 Poročila.	10.50 Smuk, ženske; 12.15 Smuk, moški; 16.00 Wurlitzer; 16.45 Bela hiša, zadnji vhod; 17.30 Bajer; 18.00 2x7; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Mladi smo in to je lepo; 21.20 Zadeva: Afganistan; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.50 Vloga Can-nesa 1988; 2.05 Poročila.	10.50 Grindelwald: svetovni pokal – smuk (ž); 12.15 Kitzbühl: svetovni pokal – smuk (m); 15.55 Smuk (m); 16.30 Dnevnik; 17.45 Slovenci v zamejstvu; 18.15 Videostrani; 18.20 Drežek in trije marsovčki; 19.05 Risanka; 19.17 Naše akcije; 19.30 Dnevnik; 20.05 Naš edini svet; 20.50 Detektiva iz Miamijsa; 21.50 Dnevnik; 22.05 Klute.							
	SO 14. 1.	10.35 Briljanti in Kakrlaki; 14.05 Burleske; 14.20 Dokler si tu; 15.55 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.25 Vprašanja kristjana; 18.30 Šport; 19.00 Veselo v soboto; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Kot so stari peli; 21.50 Maščevanje iz zapora; 23.30 Aktualno; 23.35 Jezdili so na zapad; 0.55 Poročila.	10.50 Super veleslalom, ženske; 12.15 Smuk, moški; 16.00 Fanny iz Arnsteina; 17.00 Draga družina; 18.00 Trailer; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Bankirjeva žena; 22.10 Srčni list; 23.35 Šport; 23.05 G.R.Š rock show; 23.50 The Adams Family; 0.15 Aktualno.					8.05 Radovedni taček; Lonček kuhaj; Volk in kozlički; 10.50 Grindelwald: svetovni pokal – superveleslalom (ž); 11.45 Ljubo doma, kdor ga ima; 12.20 Kitzbühl: smuk (m); 15.00 Ponesrečeni bojni pohod; 16.30 Dnevnik; 18.25 Človek in čas; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Naš utrip; 20.20 Žrebanje; 20.30 Čipke; 21.05 Panonski mornar.		
		NE 15. 1.	9.00 Poročila; 9.05 Zadeva: Afganistan; 11.00 Ura tiska; 14.00 Paradiž živali; 14.25 Poljubi me, Katika; 16.10 Spored za otroke; 18.25 X-raszežno; 19.15 Žrebanje lota; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Nova pomlad; 21.20 Spectrum; 22.05 Horowitz v Moskvi; 23.45 Aktualno.					10.25 Slalom, moški; 11.30 Slalom, ženske; 11.30 Slalom, ženske 2. tek; 12.55 Slalom, moški 2. tek; 13.30 Športno popoldne; 17.17 Klub seniorjev; 18.00 Medium; 18.30 Slika Avstrije; 19.00 Čas v sliki; 18.48 Primer za ljudskega pravobranilca; 20.15 Eurocops: Lunina noč; 21.20 Yukon; 22.55 Aktualno; 23.00 Šport; 23.10 Najlepša javna hiša Teksasa.	9.20 Grindelwald: svetovni pokal slalom (ž); 10.25 Kitzbühl – slalom (m); 11.45 Ljudje in zemlja; 12.20 Grindelwald – slalom (ž), 2. tek; 12.55 Kitzbühl – slalom (m), 2. tek; 14.00 Nedeljsko popoldne; 16.30 Dnevnik; 16.45 Dvojec brez krmarja; 18.45 Risanka; 19.30 Dnevnik; 19.59 Zrcalo tedna; 20.20 Kliment Ohridski; 21.35 Smučajmo vsi; Zdravo.	
			PO 16. 1.					10.30 Ljubljani svet; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Šport v ponedeljek; 21.15 Peter Strohm; 22.00 Bananas; 23.20 The Munsters; 23.45 Aktualno.	16.00 Wurlitzer; 17.00 Živali kot življenjski umetniki; 17.30 Hribolaziti z R. Messnerjem; 18.00 Lindenstraße; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; Kulturni žurnal; 20.15 Schwarzwaldska klinika; 21.00 Novo v kinu; 21.15 Šiling, gospodarski magazin; 21.50 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Afričani – trikratna oporoka.	8.30 Biskviti; Periskop; 10.00 Kam, kje, kako med počitnicami; 10.05 Skrivni dnevnik J. Krta; 11.10 Safari v mestu: Divje živali v Londonu; 16.10 Smučajmo vsi; 16.30 Dnevnik; 18.20 Radovedni taček: roža; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Obračunavanja; 21.10 Osmi dan; 21.50 Dnevnik; 22.00 Glasbeni večer; 22.20 Videostrani.
								TO 17. 1.	10.15 Manjšine v Avstriji; 10.30 Poljubi me, Katika; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; Kdo nudi več? 19.30 Čas v sliki; 20.15 Terra X; 21.07 Dallas; 21.55 Kid Galahad s trdimi pestmi; 23.30 Zapadno od Santa Feja; 23.55 Aktualno.	9.55 Slalom, moški; 12.55 Slalom, moški 2. tek; 16.00 Wurlitzer; 17.30 Orientacija; 18.00 Alf; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Kviz 21; 21.07 Zunanepolitični report; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.25 Klub 2; Poročila.
SR 18. 1.	10.35 Kid Galahad s trdimi pestmi; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Vladarji brez krone; 21.55 SSSNAKE – srhljivka; 23.20 Kobra, prevzemite; 0.20 Poročila.	16.00 Wurlitzer; 17.30 Dežela in ljudje; 18.00 Alpe-Jadran magazin; 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Vaba; 21.45 1000 umetnin; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.20 Drsanje na ledu – evropsko prvenstvo; 23.05 Nočni študio; 0.05 Aktualno.	8.35 Mačkon in njegov trop: Benči Violinist; 9.00 40-letnica Pila; 10.10 Kam, kje, kako med počitnicami; 10.15 Skrivni dnevnik J. Krta; 10.30 Safari v mestu: Lov na ponirke; 11.30 Cvek z zvezdico; 16.30 Dnevnik; 18.20 Levi Devžej; D. Kladnik: Čiribu; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Že videno; 21.50 Dnevnik; 22.00 Svet poroča; 23.00 Videostrani.							
	ČE 19. 1.	10.30 Vladarji brez krone; 16.30 Spored za otroke; 18.00 Mi; 18.30 Lepotica in mož z levjim obrazom; Kdor nudi več; 19.30 Čas v sliki; 20.15 Sou-miks; 21.55 Električni jezdci; 23.50 Aktualno; 23.55 Mannix; 0.40 Poročila.	15.55 Tedaj; 16.00 Wurlitzer; 17.10 Rumena reka; 18.00 1-2-X (nogomet in toto); 18.30 Lokalni TV-spored; 19.00 Čas v sliki; 19.20 Znanje danes; 19.57 Kulturni žurnal; 20.15 Hotel; 21.55 Pogledi s strani; 22.00 Čas v sliki; 22.15 Drsanje na ledu – evropsko prvenstvo; Poročila.	8.30 Mačkon in njegov trop; 9.00 Premurje; 10.05 Kam, kje, kako med počitnicami; 10.10 Rastoče težave J. Krta; 11.00 Safari v mestu: Jegulje in galebi; 11.45 Čarobna mitnica; 16.30 Dnevnik; 18.20 Spored za otroke; 19.05 Risanka; 19.30 Dnevnik; 20.05 Tednik; 21.00 Zbledel blišč; 21.50 Dnevnik; 22.00 Sutjeska; 23.30 Videostrani.						

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE

18.10–19.00

Petek, 13. 1. Nove knjige	Nmau čriez Izaro. Spored v živo
Sobota, 14. 1. Duhovni nagovor (žpk. P. Sticker) Voščila (D. Urschitz)	Torek, 17. 1. Zdrava prehrana (M. Omahen)
Nedelja, 15. 1. Na evropskem robu: Zeleni otok Irska – Potopis Klause Einspielerja	Sreda, 18. 1. Narodno-zabavna glasba Večerna: 21–22 Zvočno pismo glasba
Ponedeljek, 16. 1.	Četrtek, 19. 1. Rož–Podjuna–Zilja

Na evropskem robu: Zeleni otok Irska

Nedelja, 15. 1. 1989: Čeprav nimajo neoporečnih dokumentov, so prebivalci mesta Dublin v letu 1988 praznovali tisočletnico obstoja mesta. Da imajo ob praznovanju svoj temperament, tudi s tem se je soočal mladi Klaus Einspieler, absolvent slovenske gimnazije, ko je lani poleti potoval po zelenem otoku na robu Evrope. Irska je polna starih kulturnih dobrin, ki kažejo v pravadne čase, ob vsakem koraku se srečamo z nemimi pričami starih kultur. Avtor oddaje je na svojem potovanju videl veliko novega, spoznal pa je tudi svojevrstne ljudi, ponosne na svoj izvor.

Zavestno živeti: Bio prehrana – Marija Omahen

Torek, 17. 1. 1989: Na zelo dober odmev so pri poslušalcih slovenskega sporeda naleteli oddaje v okviru serije „Zavestno živeti“. Prihodnji torek boste lahko poslušali drugi del predavanja Marije Omahen, izvedenke za bioprehrano. Ljubljanka, ki že nekaj let živi v Švici je napisala že dve knjigi o biovrtu, eno pa o zdravi prehrani. O zdravi prehrani bo govorila in posredovala tudi vrsto koristnih nasvetov v oddaji, ki jo pripravlja Marjan Velik. Lani meseca novembra je predavala starejšim letnikom v katoliškem domu prosvete v Tinjah.

Sledovi izginule Atlantide?

Torek, 17. 1. 1989, TV A1, 20.15 – Čeprav je izšlo že okrog 20.000 knjig, v katerih avtorji iščejo odgovor na vprašanje, kje je bila Atlantida, za njen resnični obstoj do danes manjka znanstvenih dokazov. Jens-Peter Behrend in Elke Schmitz v drugem delu oddaje pod geslom „Terra X“ iščeta sledove Atlantide na Irskem, v Braziliji in v Mehiki. Obiskala pa bosta tudi ameriško postojanko za vesoljske polete NASA, kjer so naslednje vesoljsko ladjo poimenovali „Atlantis“. Ta bo z novimi radarskimi napravami za arheološka raziskovanja poletela v vesolje. Pričakovanja, da bodo razodeli nova spoznanja o Atlantidi, so dokaj velika.

„Lepo je biti mlad“

Petek, 13. 1. 1989, TV A2, 20.15 – „Lepo je biti mlad“ se imenuje dokumentarna oddaja o zgodovini socialne demokracije v I. avstrijski republiki. Na osnovi obširnega arhivskega gradiva Sepp Riff in Hannes Zell prikazujeta začetno navdušenje, ki se je končalo v dolgotrajni opoziciji. Drugi del oddaje z naslovom „Nova pomlad“ bo na sporedu v **nedeljo, 15. 1. 1989, TV A1, 20.15**.

Reklamni filmi sveta

Petek, 13. 1. 1989, TV A2, 22.50 – „International Advertising Film Festival“ se imenuje vsakoletna prireditel v Cannesu, na kateri so lani predvajali skoraj 3.500 reklamnih filmov, nagradili pa so 169 najboljših. Izbor nagrajenih filmov prica o naraščajoči kakovosti reklamnih filmov. Nadaljnji izbor si boste lahko ogledali v **petek, 27. 1. 1989, TV A2, 22.50** v okviru oddaje Mojstrska dela.

„Klute“ zasebno preiskuje

Petek, 13. 1. 1989, TV LJ1, 22.05 – V filmu „Klute“ gre za kriminalko, melodramo in psihološko studijo, za film, v katerem se prepleta vrsta zgodb, ki vsaka po svoje prispevajo k zapletenemu razpletanju vzrokov zločina. Čeprav v filmu prevladujejo temačne človeške strani, je hkrati nežen, topel in človeški. Med izvrstnimi igralci je v ospredju predvsem Jane Fonda, ki je bila za imenitno igro nagrajena z oskarjem. V filmu „Klute“ policaj odpove službo, da se lahko v celoti posveti preiskavi skrivnostnega izginotja svojega dolgoletnega prijatelja.

„Ulica ogledal“

Sobota, 14. 1. 1989, TV LJ1, 22.25 – V sodelovanju z Jeanom Grualtom je italijanska režiserka Giovanna Cagliardo posnela film „Ulica ogledal“. Psihološka kriminalka, ki govori o psihi žensk, je tudi ljubezenska zgodba. Odvija se v skladu s pravili dobro stoječe meščanske družbe.

Avrurorica filma je zanimala usoda vsakega posameznega junaka. Psihološko jih poveže v strnjen, usoden krog. Prav iz značaja junakov odseva resnica, ki spreminja njihovo življenje.

„Že videno - Deja vu“

Sreda, 18. 1. 1989, TV LJ1, 20.05 – V zgodovini jugoslovanskega filma so redka dela, ki so tako premišljeno in temeljito izpeljana, kot je film „Že videno-Deja vu“. Junak filma je Mihajlo, v otroštvu odlični in perspektiven pianist, pozneje učitelj klavirja na delavski univerzi. Sodelavci ga imajo za čudaka in ga kot takšnega puste pri miru. Nekega dne vstopi v junakovo življenje privlačna mladenka. S tem se Mihajlo začneja spreminjati, konec je tudi njegove otroplosti.

Čvrsti koroški samorastniki

Četrtek, 19. 1. 1989, TV LJ1, 19.00 – Leta 1986 je Delavska enotnost v Ljubljani izdala v zbirki Koroška pota zbornik „Korenine žive“. V knjigi, ki je izšla v slovenskem jeziku v 2000 izvodih in v nemškem jeziku v 1000 izvodih, je avtor Marjan Remic popisal koroške slovenske domačije. V narodnoosvobodilnem boju so bile vsaka posebej trdnjava.

Nekatere izmed stoterih še živečih prič tedanjega časa, ki so zajete v omenjenem zborniku, je obiskala ekipa RTV Ljubljana in jih povabila k sodelovanju.

od
vsepo vsod

Važno opozorilo

Štirje od petih Kitajcev si ne umivajo zob, je izjavil kitajski profesor Zsu Hsitao. Če ne bodo spremenili svojih higienskih navad, bo konec stoletja brez zob približno 100 milijonov Kitajcev. Težava je tudi v tem, da imajo na Kitajskem premalo zobozdravnikov, saj je en sam na 100.000 ljudi.

Zaplemba

Beneški mestni redarji so pred kratkim zaplenili nenavadno robo: ne mamila, temveč 250 škatel pralnega praška, ki je vseboval več kot dovoljeni 1 % fosforja. Odkrili so ga v neki specializirani trgovini v Mestrah in v neki trgovini v Margheri. Oba trgovca so mestni redarji prijavili sodnim oblastem. Kontrola pa še kar nadaljujejo...

Zimske igre Alpe-Jadran v Kranjski gori

„Naredili bomo vse“, je dejal predsednik izvršnega sveta SR Slovenije Dušan Šinigoj (ki je tudi predsednik organizacijskega odbora), „da bi četrte zimske športne igre Alpe-Jadran dobile poseben pomen in da bi z njimi obogatili naše izkušnje z mladinskimi športnimi igrami mednarodnega značaja.“

To je izjavil na zaključnem zasedanju, ki je bilo na Bledu in katerega so se udeležili strokovnjaki in predstavniki dežel članic Delovne skupnosti Alpe-Jadran.

Na njem so do podrobnosti določili program te športne prireditve, ki bo letos v Kranjski gori od 11. do 13. marca.

Na sestanku so se domnili, da bodo tekmovanja v slalomu in veleslalomu v Kranjski gori, kjer potekajo vsakoletne tekme za svetovni pokal, tekmovanja v smučarskih skokih bodo se razume na skakalnicah v Planici, smučarji-tekači se bodo pomerili na progah v Ratečah, hokejske tekme pa bodo v športnih dvoranh na Bledu in Jesenicah. Obeta se napeto tekmovanje.

Lojza Hedenig je pravkar zmagala in dobila klobaso.

slika: Miklautz

„Al' je prašič al' prasica...“

Smo sredi sezone klanja prašičev. Ponekod se je obdržala stara šega kvartanja za klobaso. Pravi domači praznik je ta dogodek tudi v Čahorčah pri Kotmari vasi. Milan Wieser nam je v tej zvezi poslal tele vrstice:

Pred drugo svetovno vojno, ko smo imeli še v najemu Mežnarjevo domačijo v Šmarjeti nad Kotmaro vasjo, so sosedje po klanju obvezno igrali za klobaso. To šego smo obdržali tudi, ko smo se preselili v Čahorče, in z nami vred se je drži trenutno tudi sedem sosedov: Stankijevi, Hugijski, Hanzeva, Miklavčevi, Oto, Franz in Kurt.

Po kolinah se zvečer zberejo sosedje. Pred kvartanjem nariše gospodar na

papir lep krog, okrog njega pa imena vseh igralcev. To je pravi dokument! Nato sledi pomemben posvet: Za koliko vzetkov („štihov“) bomo igrali (jih bomo pisali „gor“ ali „dol“), največkrat se vzetka branimo, ker je to večji „hec“. Pravila: če igramo npr. za šest vzetkov in je 10 igralcev, dobi vsak po tri karte, dve ostaneta v talonu. Vzeteke zapišemo tistemu, ki ga je napravil zadnji; kdor jih je napravil 6, izpade. Zmagatisti, ki zdrži do konca. Čim več igralcev odpade, tem več kart je v talonu, in igra je še bolj napeta. Če ima v tej igri prvi igralec pet vzetkov (se pravi, da je „na plotu“) in eden izmed ostalih igralcev še nima nobenega, ima prvi pra-

vico zvišati „plot“ (npr. na 6, 7, ali več vzetkov).

Zmagovalec dobi za nagrado posebno lepo in veliko klobaso.

Naša družina je vedno zelo živahna, tudi kaj popijemo, seveda pa tudi zapojemo, dvojezično. Nikoli ni kakih problemov s priseljenci, dobro se razumemo. Če slovensko besedo ne skrivamo, jo tudi drugi sprejmejo.

In še nekaj: Ko so prej delali klobase, so prišli v hišo otroci in zapeli pesem o klobasi: „Meni so sosedji pravili, da ste vi prašiča davili, al' je prašič al' prasica, mene se sliši klobasica, al' klobasa ne bo prov, se bom vam za duri vs...!“

Najkrajši pustni čas, kar se ga moremo spomniti, se bo letos končal že 7. februarja. Prav zato so širom Koroške še posebej aktivni pisci besedil za razne pustne prireditve, s katerimi hočejo navdušiti svoje gledalce. Letos imajo tudi dovolj tem, saj je Avstrijo pretreslo kar dovolj „škandalov“. Povsod pa so tudi poskrbeli – menda na željo gledalcev – za parado „plesalk“...

Avto kot iglu

Ko bo lahko zaprosil, naj mu vrnejo vozniško dovoljenje, bo Anglež Alexander Dobbin star 78 let. Odvzeli so mu ga namreč za dobo 30 let. Zakaj? Vozil je avtomobil s popolnoma zaledenelimi šipami. S takim iglujem je šel na cesto, ne da bi pomislil na nevarnost zase in za druge.

Špageti, makaroni in drugo...

Kdor misli, da so se italijanski bambini skoraj vsakodnevne pasta šute že preobjedli, se hudo moti. Špageti, makaroni, gnoči, lasanja in druge vrste italijanskih narodnih jedi iz testenin bodo dobile „naraščaj“: pri podjetju Barilla namreč delujejo dizajnarij, ki že ustvarjajo načrte za nove, eksotične oblike tradicionalnih testenin. Tudi imena so še „strogo tajna“.

SLOVENSKI VESTNIK

ŠPORT

- sankanje
- namizni tenis
- bilijard

Prvi uspehi sankarjev SŠK

S prvim snegom so vezani tudi prvi uspehi sankarjev SŠK Obir iz Železne Kaple. V Lesachtalu je pri mladincih zmagal Adi Miklau, njegova sestra Klavdija pa je na vseavstrijski tekmi pri juniorkah zasedla tretje mesto. Na tretje mesto se je v splošnem razredu uvrstil tudi Vili Uršič, Karničar in Osojnik sta po padcih zaostala, dvojica Uršič/Fridi Osojnik pa je bila peta. SŠK Obir se pripravlja predvsem na deželno prvenstvo, ki ga sam organizira.

Okrepitev za NTK Celovec

Velika pridobitev za namiznoteniški klub Celovec: Tone Novak, ki je še lani igral za prvo ekipo iz Sel, se je v prestopnem roku pridružil NTK, za katerega bo igral v drugem razredu. S tem bo druga ekipa NTK gotovo postala močnejša. Obeta si, da se bo z Novakovo pomočjo obdržala v tem razredu. Za prvo ekipo, ki še ni pokopala vseh upov za naslov prvaka, pa bo še naprej igral Slavko Vidic, ki je drugi na lestvici posameznikov.

1. Slovenski biljard klub ima nove prostore

Večina članov 1. SBK prihaja iz okolice Pliberka, Šmihela in Globasnice. 6. januarja pa je bil za člane vesel dogodek: v gostilni

Juenna v Globasnici so dobili nove klubske prostore, kjer bodo lahko nemoteno vadili in igrali prvenstvene tekme. Cilj 1. SBK je namreč, da si

izboljša položaj na lestvicah: prvo moštvo je v deželni B-ligi peto, druga ekipa pa v spodnji ligi šesta. Želimo jim mnogo športnih uspehov.